

Handläggare
Christine Oljelund
Telefon: 08-50805695

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-05-23

Remiss Miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har svarat på en remiss från kommunstyrelsen om Miljöprogram 2030 för Stockholms stad.

Förvaltningen är positiv till förslaget. Miljöprogram 2030 ger stöd i arbetet att nå målet att Stockholms stad ska vara klimatpositivt senast år 2030. Förslaget ligger i linje med Stockholms stads ambition att vara världsledande i att minska utsläppen och vara en förebild för andra.

Ett flertal av de aktiviteter som Hässelby-Vällingby ska arbeta med för att efterleva lagkrav, nå uppsatta mål, delmål och indikatorer kommer att kräva särskilda medel. När det gäller mer komplexa och omfattande processer som sanering av förorenad mark är det önskvärt att en central process hos kommunstyrelsen arbetas fram. Detta för att skapa likvärdighet för Stockholmsborna och ge vägledning för stadsdelarna. Sanering av markföroreningar är kostsamt, medel för att hantera föroreningar samt bekämpning av invasiva arter ryms inte inom stadsdelarnas driftsbudgetar. Detta behöver därför regleras. Inom stadsdelen finns en underhållsskuld och riktade medel skulle ge möjlighet att inventera och åtgärda både inomhusmiljön och gifter i utomhusmiljön.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
www.stockholm.se/hasselby-vallingby

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har blivit ombedd att svara på remiss av Miljöprogram 2030 för Stockholms stad.

Övriga remissinstanser är:

Stadsledningskontoret

Arbetsmarknadsnämnden

Exploateringsnämnden

Fastighetsnämnden

Idrottsnämnden

Kulturnämnden

Kyrkogårdsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Servicenämnden

Socialnämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Trafiknämnden

Utbildningsnämnden

Äldrenämnden

Överförmyndarnämnden

Bromma stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd

Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Odlar ihop

Akademikerförbundet SSR

Alternativ Stad

Avfall Sverige

Botkyrka kommun

Byggföretagen

Byggmästaföreningen

Climate Live

Danderyd kommun

Digitaliseringskonsulterna

Ekerö kommun

Ellevio

Energiföretagen Sverige

Fastighetsägarna i Stockholm

Fossilfritt Sverige

Fridays for future

Fridays for future Stockholm

Friluftsförbundet region Mälardalen

Fältbiologerna i Stockholm

Förbundet för Ekoparken

Företagarna i Stockholms stad
Förskolenämnden
Gasnätet Stockholm AB
Greenpeace Sverige
Gretas Gamlingar
Göteborgs stad
Haninge kommun
Hela Jorden
HSB Bostad
Huddinge kommun
Håll Sverige rent
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
Jordens Vänner
Järfälla kommun
Järva stadsdelsnämnd
KI
Klimataktion Stockholm
Klimatklubben
Klimatkollen
Klimatkommunerna
Klimatriksdagen
Kommunal Stockholm
KTH
Ledarna
Lidingö stad
Länsstyrelsen Stockholm
Malmö stad
Medveten i stan
Medveten konsumtion
Mobility Sweden
Momentum/fryshuset
Nacka kommun
Naturskyddsföreningen
Naturskyddsföreningen Stockholms län
Naturvetarna
New weather Sweden
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
Norrtälje kommun
Nykvarns kommun
Nynäshamns kommun
Reformaten
Region Stockholm
Rena Mälaren (Hands2Ocean)
Researchers Desk
Rådet för Agenda 2030 - remissbrevlåda
Saco - Stockholm
Salems kommun

Scouterna Stockholm
SGBC
Sigtuna kommun
Sollentuna kommun
Solna kommun
Sportfiskarna Stockholm
STF Stockholm
Stockholm Exergi
Stockholms handelskammare
Stockholms koloniträdgårdar
Stockholms universitet
Studieförbundet Stockholm Gotland
Sundbybergs stad
Swedavia
Svensk Dagligvaruhandel
Svensk handel
Svensk Vatten
Svenska botaniska föreningen
Svenskt Näringsliv
Sveriges ingenjörer
Sveriges Kommuner och Regioner
Sveriges Åkeriföretag
Södertälje kommun
Trafikverket
Transportföretagen
Tyresö kommun
Täby kommun
Upplands Väsby kommun
Upplands-Bro kommun
Vallentuna kommun
Vaxholms stad
Vision Stockholm Stad
Visita Stockholm
Våra barns klimat
Vårdförbundet
Världsnaturfonden WWF
Värmdö kommun
Zero Waste Stockholm
Återvinningsindustrierna
Österåker kommun

Tidigare Miljöprogram 2020-2023 har löpt ut. Kommunfullmäktige har i budget för 2023 gett kommunstyrelsen i uppdrag att revidera programmet. Förslaget till nytt miljöprogram har tagits fram från olika delar av Stockholms stad under ledning av kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB.

Nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 20 juni 2024.

Ärendet

Stockholms stads miljöprogram är ett stadsövergripande styrdokument och slår fast mål inom de sju områden där utmaningarna för Stockholm och påverkan på omvärlden bedöms som störst. Programmet innehåller 18 delmål som preciserar den strategiska inriktningen. Programmet fastställer vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga för att genomföra åtgärder samt följa upp arbetet för respektive delmål och är utgångspunkt för handlingsplaner som konkretiserar genomförandet för att nå målen. Programmet fokuserar på vad staden som organisation själv kan göra men innehåller också målsättningar som uppnås tillsammans med andra, exempelvis näringslivet och stockholmarna.

Nedan sammanfattas innehållet i de sju målen med de delmål som stadsdelsförvaltningen har genomförandeansvar för.

Mål 1 En rättvis och inkluderande omställning.

Målet handlar om hur miljö- och klimatarbetet ska bidra till ett mer jämlikt samhälle. Stadens verksamheter ska utformas så att de stärker en rättvis omställning och grupper som drabbas hårdast av miljöproblemen ska skyddas. Stockholmarna ska vara delaktiga och ha inflytande i omställningen.

- Delmål 1.1 Stadens verksamheter stärker en rättvis omställning.
- Delmål 1.2 Stockholmarna är delaktiga i omställningen.

Mål 2 Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck.

Målet tar avstamp i Parisavtalet och det ansvar som en stad som Stockholm förväntas ta. Stockholm ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 genom kraftigt minskade utsläpp och koldioxidlagring. I synnerhet behövs en kraftigt minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Denna del berör främst byggande bolag och fackförvaltningar inom stadsbyggnad. Frågan om att minska klimatpåverkan från stadens måltider och livsmedel adresseras också särskilt. Stadens organisation ska vara fossilfri till 2030. Utsläppen till följd av stadens, boendes och verksammas konsumtion ska minska kraftigt, både de utsläpp som sker i Stockholm och i omvärlden.

- Delmål 2.1 Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040.
- Delmål 2.3 En fossilfri organisation 2030.
- Delmål 2.4 Halverad klimatpåverkan från konsumtion.
- Delmål 2.5 Minskad klimatpåverkan från mat.

Mål 3. Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem.

Målet innebär att stadens växter och djur ska leva i livskraftiga populationer och den biologiska mångfalden och den blågröna infrastrukturen ska stärkas. Vattenkvaliteten ska förbättras och på sikt ska god vattenstatus uppnås. Staden ska bidra till en starkt biologisk mångfald, både lokalt och i omvärlden.

- Delmål 3.1 Stärkt biologisk mångfald och blågrön infrastruktur.
- Delmål 3.2 Förbättrad vattenkvalitet och stärkta livsmiljöer.
- Delmål 3.3 Staden bidrar till starkt biologisk mångfald i omvärlden.

Mål 4. Ett klimatanpassat Stockholm.

Utöver arbetet med att minska klimatpåverkan behöver Stockholm anpassas till effekterna av ett förändrat klimat. Ett klimatanpassat Stockholm handlar om att stärka stadsmiljöns motståndskraft med hänsyn till ett varmare och mer nederbördsrikt klimat. Staden behöver arbeta vidare med verksamhetsanpassning och ha rutiner och åtgärder på plats för att bedriva samhällsviktig verksamhet även under extrema väderhändelser. Särskild hänsyn ska tas till sårbara grupper.

- Delmål 4.1 En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat.
- Delmål 4.2 Stärkt motståndskraft vid extremväder.

Mål 5. Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm.

Målet bidrar till flera andra mål men är också ett viktigt mål i sig. Användningen av materiella resurser och energi behöver bli mer effektiv. Konsumtionen behöver vara inom hållbara nivåer och staden behöver förändra materialval, beteenden och konsumtionsmönster samt främja och möjliggöra cirkulära flöden. Resurser behöver cirkulera i stället för att gå till energiutvinning.

- Delmål 5.1 Hållbar konsumtion och effektiv resursanvändning.
- Delmål 5.2 Cirkulära kretslopp av resurser.

Mål 6. Ett giftfritt Stockholm.

Målet handlar om att förekomsten av skadliga ämnen behöver minska för att inte vålla hälso- och miljömässiga problem. Staden ska minska användningen av skadliga ämnen och verka för ökad medvetenhet om detta bland stockholmare och näringsliv. Staden behöver dessutom skaffa sig förbättrad kunskap om de förorenade områden som finns och arbeta för att åtgärda områden som bedöms utgöra en prioriterad miljö- och hälsorisk.

- Delmål 6.1 Minskad användning och spridning av skadliga ämnen.

- Delmål 6.2 Renare mark och sediment.

Mål 7. Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö.

Stockholmarna ska inte utsättas för skadliga nivåer av buller eller luftföroreningar. Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö innebär att utsläppen från framförallt trafiken minskar så att luftkvaliteten förbättras och bullret från trafiken minskar.

- Delmål 7.2 Förbättrad ljudmiljö.

Utöver målen innehåller miljöprogrammet även ett avsnitt om genomförandet. För att lyckas med klimat- och miljöarbetet behövs en bredd av verktyg och utvecklade arbetsätt. *Inköp* är betydelsefullt för att uppnå majoriteten av miljöprogrammets mål. Staden är en stor köpare och det finns stor potential att göra en miljönytta via stadens inköp. *Samverkan* behöver utvecklas såväl internt inom stadens organisation som externt med bland annat näringsliv, civilsamhället och akademien. Stadens interna och externa *kommunikation* är en viktig strategisk process som ger stöd för att nå målen i programmet och som dessutom påverkar hur vårt arbete och staden uppfattas. *Innovation, digitalisering och lärande* behövs för att tillvarata digitaliseringens möjligheter, inkludera nya arbetsätt, utveckla tjänster för invånare och näringsliv och för att sprida kunskap om det arbete som utvecklats. Miljö- och klimatarbetet kräver arbetsätt som utvecklas över tid och i takt med tiden. Innovationsarbetet behöver utgå från användarperspektivet och drivas av behoven. Innovationsarbete går ofta på tvärs med inarbetade strukturer, arbetsätt och processer. Det förutsätter mod, undersökande nyfikenhet och ställer krav på en annan styrning och ledning jämfört arbetet med ständiga förbättringar.

Miljöprogrammet är integrerat i stadens överordnade system för ledning och uppföljning av all verksamhet och ekonomi. Varje år görs en uppföljning av måluppfyllelsen. Under 2027 ska en mer omfattande halvtidsuppföljning och politisk uppföljning genomföras för att säkerställa att staden är på rätt väg för att nå målen år 2030.

Det nya miljöprogrammet fastslår också att en analys av miljö- och klimatkonsekvenser inklusive ett rättviseperspektiv ska inkluderas i alla relevanta nämnd- och styrelsebeslut som påverkar uppfyllandet av stadens miljö- och klimatmål.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för verksamhetsstöd och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget.

Miljöprogram 2030 ger stöd i arbetet att nå målet att Stockholms stad ska vara klimatpositivt senast år 2030. Förslaget ligger i linje med Stockholms stads ambition att vara världsledande i att minska utsläppen och vara en förebild för andra.

Programmet lyfter betydelsen av en god lokal miljö för människors välbefinnande och kopplar det lokala arbetet till de globala miljöhoten. Implementeringen av programmet kommer att kräva lokala strukturella insatser för att kunna genomföras. En plan för implementering kommer att behöva arbetas fram för det lokala arbetet inom Hässelby-Vällingby och sedan koppla mål, aktiviteter och indikatorer till stadens system för ledning och styrning, ILS.

Inom Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning finns områden som behöver skyddas och utvecklas. Det handlar om naturområden med viktiga naturvärden för biologisk mångfald som också är platser för rekreation. Speciellt värdefullt anses det naturreservat som finns inom stadsdelsområdet. För reservatet finns en särskild skötselplan framtagen för att främja och utveckla den biologiska mångfalden. Den generella tilldelningen av medel täcker inte nödvändiga åtgärder. Övriga naturområden inom stadsdelsområdet sköts i enlighet med det parkskötselavtal som finns och som också värderar liknande skötsel som naturreservaten. Uppföljning av dessa avtal är en viktig del för att nå ett bra resultat.

Arbetet med att stärka motståndskraften vid extremväder behöver intensifieras. Det handlar om att utreda behovet av och möjligheterna för att erbjuda svala platser i händelse av värmebölja och att skapa lösningar för att omhänderta dagvatten vid skyfall i kombination med mer grönska och vegetation.

Ett flertal av de aktiviteter som Hässelby-Vällingby ska arbeta med för att efterleva lagkrav, nå uppsatta mål, delmål och indikatorer kommer att kräva särskilda medel. När det gäller mer komplexa och omfattande processer som sanering av förorenad mark är det önskvärt att en central process hos kommunstyrelsen arbetas fram. Detta för att skapa likvärdighet för Stockholmsborna och ge vägledning för stadsdelarna. Sanering av markföroreningar är kostsamt, medel för att hantera föroreningar samt bekämpning av invasiva arter ryms inte inom stadsdelarnas driftsbudgetar. Detta behöver därför regleras. Inom stadsdelen finns en underhållsskuld och riktade medel skulle ge möjlighet att inventera och åtgärda både inomhusmiljön och gifter i utomhusmiljön.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Jenny Bejker
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Miljöprogram 2030 för Stockholms stad. Remissversion.
2. Förslag till indikatorer.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-05-06
Jenny Bejker, Avdelningschef	2024-04-26